

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 17. oktobrī
(OR. en)

13674/22

AVIATION 252

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņēmējs: Padomes Ģenerālsekretariāts

K-jas dok. Nr.: COM(2022) 529 final

Temats: KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
Eiropas Aviācijas drošības programma

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 529 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 529 *final*

Briselē, 17.10.2022.
COM(2022) 529 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas Aviācijas drošības programma

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI -EIROPAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS PROGRAMMA

1. KOMISIJAS 2011. GADA PAZIŅOJUMS UN EIROPAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS PROGRAMMAS DOKUMENTA OTRAIS IZDEVUMS

Komisijas paziņojumā “Veidojot aviācijas drošības vadības sistēmu Eiropai”¹, kas publicēts 2011. gadā, bija aprakstītas problēmas drošības jomā, ar kurām saskaras Savienība un tās dalībvalstis, un tika secināts, ka ir nepieciešams izstrādāt proaktīvāku un pierādījumos pamatotāku pieeju. Tajā tika sīki izklāstīti vairāki praktiski pasākumi šo problēmu risināšanai. Komisijas paziņojumā bija pievienots dokuments, kurā izklāstīta Eiropas Aviācijas drošības programma (EADP).²

Vairāki no minētajiem pasākumiem tika īstenoti laikus, proti, pieņemot Regulu (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā³, veicot drošības analīzi ES līmenī, izveidojot riska novērtēšanas klasifikāciju, plaši izmantojot regulatīvo Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA) komiteju un EASA padomdevējas struktūras kā galvenos forumus, lai būtu iespējamas sarunas ar dalībvalstīm par veicamajiem pasākumiem, ik gadu publicējot Eiropas Aviācijas drošības plāna atjauninājumus, izstrādājot drošības darbības rādītājus un pastiprinot sadarbību ar Savienības kaimiņvalstīm drošības jautājumu apzināšanā. Tika arī ieteikts Komisijai regulāri atjaunināt Eiropas Aviācijas drošības programmu, lai sekotu līdzi pārmaiņām civilās aviācijas drošības pārvaldībā ES.

Eiropas Aviācijas drošības programmas pirmā pārskatīšana, t. i., otrais izdevums⁴, notika 2015. gadā. Tajā bija ietverts integrēts noteikumu kopums Savienības līmenī, kā arī pasākumi un procesi, ko izmanto, lai kopīgi pārvaldītu civilās aviācijas drošību Eiropas līmenī. Tā nebija darbību plāns, bet drīzāk bija paredzēta, lai radītu ES līmeni, kas ir līdzvērtīgs valsts lidojumu drošības programmai, kā prasīts Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) Čikāgas konvencijas 19. pielikumā. Programmas priekšrocība bija tāda, ka tā nodrošināja skaidru struktūru Eiropas drošības politikas un tās mērķu, kā arī drošības riska pārvaldības, drošības garantēšanas un drošības veicināšanas koncepciju izskaidrošanai.

---

1 Komisijas Paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Veidojot aviācijas drošības vadības sistēmu Eiropai”, COM(2011) 670 galīgā redakcija.

2 Eiropas Aviācijas drošības programma, SEC/2011/1261 galīgā redakcija.

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 376/2014 (2014. gada 3. aprīlis) par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (Dokuments attiecas uz EEZ); OV L 122, 24.4.2014., 18. lpp.

4 Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas Aviācijas drošības programmu, COM (2015) 599 final.

Ar Regulas (ES) 2018/1139⁵ II nodaļu, jo īpaši tās 5. pantu, EADP iemantoja juridisko statusu kā dokuments, kurā aprakstīta Eiropas aviācijas drošības sistēmas darbība un ietverti noteikumi, darbības un procesi, ko izmanto, lai pārvaldītu civilās aviācijas drošību Savienībā.

Attiecīgi šai Eiropas Aviācijas drošības programmas otrajai pārskatītajai versijai, t. i., trešajam izdevumam, būs tāda pati struktūra kā otrajam izdevumam, un tā būs pielāgota Čikāgas konvencijas 19. pielikumā sīki izklāstītās valsts lidojumu drošības programmas formātam un struktūrai.

2. EIROPAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS PROGRAMMAS 3. IZDEVUMS

Eiropas Aviācijas drošības programmas dokumentā paskaidrots, kā ES un tās dalībvalstīm ir jāpārvalda drošība, tostarp izmantojot Savienības tiesību aktus, citu politiku, praksi un pasākumus.

Eiropas Aviācijas drošības programmas dokuments ir kā visu to noteikumu un procesu “momentuzņēmums”, kuri integrētā veidā sniedz savu ieguldījumu nelaiemes gadījumu novēršanas un aviācijas drošības pasākumos Savienībā.

Ar Eiropas Aviācijas drošības programmu nav paredzēts aizstāt dalībvalstu lidojumu drošības programmas dokumentus, bet gan tos papildināt. Tā kā daudzi aviācijas drošības noteikumi un pasākumi ir pieņemti un saskaņoti ES līmenī, dalībvalstīm savos valsts (lidojumu) drošības programmas dokumentos būtu jāatsaucas uz Eiropas Aviācijas drošības programmas dokumentu, vispusīgi paskaidrojot, kā aviācijas drošība tiek pārvaldīta to valsts teritorijā tā, kā to prasa Čikāgas konvencija. Patiešām, tā kā ES ir izdevusi tiesību aktus daudzās aviācijas drošības jomās un īstenojusi Eiropas drošības riska pārvaldības procesu, dalībvalstīm, neiekļaujot ES dimensiju, nav iespējams aprakstīt, kā tās pārvalda aviācijas drošību.

Turklāt atsevišķās jomās, uz kurām attiecas Čikāgas konvencija, valstis savu kompetenci ir deleģējušas Savienībai. Eiropas Aviācijas drošības programmas dokumentā ir izskaidrots, kā ES risina starptautiskās saistības, kas izriet no šādas atbildības deleģēšanas.

Aprakstot procesus, ko izmanto kopīgai drošības pārvaldībai Eiropas līmenī, jo īpaši kā Eiropas Komisija, dalībvalstis un *EASA* sadarbojas, lai apzinātu apdraudējumus, drošības nepilnības un veiktu pasākumus, kas mazinātu saistītos drošības riskus, Eiropas Aviācijas drošības programmas dokumentā ir sīkāk aprakstīts, kurš ES ir atbildīgs par dažādiem drošības jomas jautājumiem, un paskaidrots, kā ES kopumā var sasniegt un uzturēt apmierinošu ar tiem saistītu drošības rādītāju līmeni. Tas arī nodrošina visām iesaistītajām personām, kam ir aktuāla aviācijas drošība, pārredzamību par uzdevumiem un atbildības jomām, kompetenču sadalījumu un politikām un procesiem, kādi patlaban pastāv Eiropas Savienības sistēmā.

---

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (Dokuments attiecas uz EEZ); OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.

Eiropas Aviācijas drošības programmas dokuments sastāv no turpmāk aprakstītajām daļām.

- Dokumenta pirmā daļa ir veltīta Eiropas drošības politikai, mērķiem un resursiem. Tā īpaši ietver Eiropas Aviācijas tiesiskā regulējuma aprakstu un skaidrojumu par kompetenču sadalījumu starp dalībvalstīm un dažādajām iesaistītajām personām ES līmenī. Visbeidzot, tajā ir sīki aprakstīti spēkā esošie ES tiesību aktu īstenošanas mehānismi.
- Otrajā daļā uzmanība ir pievērsta Eiropas drošības riska pārvaldībai. Tajā aprakstītas pašreizējās drošības pārvaldības prasības, kas piemērojamas nozarei un dalībvalstīm, un paskaidrots, kā ES kopīgi novērtē un mazina drošības riskus.
- Trešā daļa attiecas uz drošības garantiju Eiropas dimensiju, un tajā galvenokārt sīki izklāstīts, kā ES un tās dalībvalstis veic drošības uzraudzību.
- Visbeidzot, ceturtajā daļā ir sīki izklāstīti Eiropas pasākumi drošības veicināšanas jomā, tostarp apmācība un starptautiskā sadarbība.

3. REGULAS (ES) 2018/1139 IETEKME UZ EIROPAS AVIĀCIJAS DROŠĪBAS PROGRAMMU

Kopš Eiropas Aviācijas drošības programmas dokumenta pirmo divu izdevumu publicēšanas 2011. un 2015. gadā ES ir notikušas vairākas izmaiņas likumdošanā, jo īpaši ir stājusies spēkā jauna pamatregula (Regula (ES) 2018/1139). Tās ietekme ir būtiska, jo tā paredz, ka, lai pastāvīgi uzlabotu civilās aviācijas drošību Savienībā, prognozētu jaunus drošības riskus un pēc iespējas labāk izmantotu ierobežotos tehniskos resursus, ļoti svarīgi ir piemērot pārdomātus drošības pārvaldības principus. Regulā ir secināts, ka ir jāizveido kopīga sistēma drošības uzlabošanas darbību plānošanai un īstenošanai. Šajā nolūkā tā paredz, ka Savienības līmenī būtu jāizstrādā Eiropas Aviācijas drošības plāns un Eiropas Aviācijas drošības programma. Pamatojoties uz to, katrai dalībvalstij būtu jāizstrādā valsts (lidojumu) drošības programma saskaņā ar Čikāgas konvencijas 19. pielikuma prasībām. Minētajai programmai būtu jāpievieno plāns, kurā aprakstītas darbības, kas dalībvalstij jāveic, lai mazinātu identificētos drošības riskus.

Ar Regulas (ES) 2018/1139 II nodaļu tika izveidots ES tiesiskais regulējums aviācijas drošības pārvaldībai, proti, tajā četri panti veltīti Eiropas Aviācijas drošības programmai, Eiropas Aviācijas drošības plānam, valsts (lidojumu) drošības programmai un valsts aviācijas drošības plānam. Tagad šīs četras koncepcijas ir integrētas ES tiesībās.

Regulas 5. pantā par Eiropas Aviācijas drošības programmu ir noteikts, ka Komisija pēc apspriešanās ar Eiropas Aviācijas drošības aģentūru un dalībvalstīm pieņem, publicē un vajadzības gadījumā atjaunina dokumentu, kurā aprakstīta Eiropas aviācijas drošības sistēmas darbība un ietverti noteikumi, darbības un procesi, ko izmanto civilās aviācijas drošības pārvaldībai Savienībā saskaņā ar šo regulu ("Eiropas Aviācijas drošības programma"). Eiropas Aviācijas drošības programma ietver vismaz tos elementus, kas saistīti ar valsts (lidojumu) drošības pārvaldības pienākumiem, kuri aprakstīti starptautiskajos standartos un ieteicamajā praksē. Eiropas Aviācijas drošības programmā apraksta arī 6. pantā minētā Eiropas Aviācijas drošības plāna izstrādes, pieņemšanas, atjaunināšanas un īstenošanas procesu, kas papildina programmu.

Regulas 6. pantā par Eiropas Aviācijas drošības plānu ir noteikts, ka Eiropas Aviācijas drošības aģentūra, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm un attiecīgajām iesaistītajām personām, izstrādā, pieņem, publicē un vēlāk vismaz reizi gadā atjaunina Eiropas Aviācijas drošības

plānu. Pamatojoties uz attiecīgas drošības informācijas novērtējumu, Eiropas Aviācijas drošības plānā norāda galvenos drošības riskus, kas apdraud Eiropas aviācijas drošības sistēmu, un nosaka šo risku mazināšanai nepieciešamās darbības. Eiropas Aviācijas drošības plāna izstrādes un pieņemšanas process ir pastāvīgi pilnveidots, lai ņemtu vērā pieredzi, kas gūta pirmajos īstenošanas ciklos. Tas ir būtisks drošības pārvaldības sistēmas elements ES līmenī. Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 5. panta 2. punktu Eiropas Aviācijas drošības programmā apraksta Eiropas Aviācijas drošības plāna izstrādes, pieņemšanas, atjaunināšanas un īstenošanas procesu.

Papildus mainītajam tiesiskajam regulējumam drošības pārvaldība ir attīstījusies citās jomās; viens piemērs ir to darbību attīstība, kuras Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra veic saistībā ar standartizācijas pārbaudēm, jo īpaši attiecībā uz kompetenču attīstību tradicionālās jomās, tādās kā gaisa satiksmes pārvaldība / aeronavigācijas pakalpojumi (*ATM/ANS*), vai jaunās jomās, kas ieviestas atbilstīgi Regulai (ES) 2018/1139, piemēram, bezpilota aviācija, vide, apkalpošana uz zemes un savstarpēja atkarība starp lidojumu drošību un vispārējo drošību civilajā aviācijā, īpašu uzsvāru liekot uz kiberdrošību.

Lai drošības pārvaldība joprojām efektīvi novērstu nelaiemes gadījumus un mazinātu riskus, tai pastāvīgi jāpielāgojas pārmaiņām aviācijas sistēmā, tehnoloģiju attīstībai, jauniem darbības modeļiem un jauniem drošības apdraudējumiem. Tāpēc Eiropas Aviācijas drošības programmas dokuments ir regulāri jāatjaunina, lai atspoguļotu šīs pārmaiņas. Regulas (ES) 2018/1139 5. panta 1. punkts paredz, ka dokumentu atjaunina pēc vajadzības.

Eiropas Aviācijas drošības programmas dokumenta trešais izdevums, kurā atspoguļotas iepriekš minētās pārmaiņas un aprakstīts, kā pašlaik Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs pārvalda aviācijas drošību, ir ietverts šā ziņojuma pielikumā.